

21.01.2020

STM/2286/2018
STM055:00/2018

ELÄMÄN LOPPUVAIHEEN HOITOA, ITSEMÄÄRÄMISOIKEUTTA, SAATTOHOITOA JA EUTANASIAA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNTÖTARPEEN ASiantuntijatyöryhmä

Aika 10.12.2019 klo 10.30-13.30
Paikka Iso kokoustila, Korkein hallinto-oikeus, Fabianinkatu 15, Kasarmintori Helsinki

Läsnä *Puheenjohtaja:* Kristiina Tyynelä-Korhonen, osaamiskeskusjohtaja, Kuopion yliopistollinen sairaala (Skype-yhteys)
Varapuheenjohtaja: Timo Keistinen, lääkintöneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö (kokouksen puheenjohtaja)
~~Liisa Nieminen, yliopistonlehtori, Helsingin yliopisto~~
Salla Silvola, lainsäädäntöneuvos, oikeusministeriö
Anna Mäki-Petäjä-Leinonen, Hyvinvointioikeuden instituutin johtaja, Itä-Suomen yliopisto
Raimo Lahti, rikosoikeuden professori emeritus, Helsingin yliopisto
~~Juha Luomala, sosiaalineuvos, sosiaali- ja terveysministeriö~~
Veikko Launis, lääketieteellisen etiikan professori, Turun yliopisto
Juha Hänninen, LL, VTK
Tiina Saarto, palliatiivisen lääketieteen professori, ylilääkäri, Helsingin yliopisto ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
Tiina Tasmuth, ylilääkäri, Espoon sairaala
Reino Pöyhiä, johtava ylilääkäri, Kaunialan Sairaala Oy
Anu Usvasalo, lääkäri, Terhokoti
~~Sirkka Peltola, sairaalatoiminnan esimies, Rovaniemen kaupunki~~
Jaana Hallamaa, sosiaalietiikan professori, Helsingin yliopisto
~~Gustaf Molander, erikoislääkäri, psykologi, tanatologian dosentti~~
Hanna Linna, lakimies, Valvira (Skype-yhteys)
Virpi Sipola, johtava asiantuntija, Kirkkohallitus
Kari Viholainen, puheenjohtaja, Exitus ry
~~Sakari Karjalainen, pääsihteeri, Suomen Syöpäyhdistys~~
Elina Nieminen, lakimies, Invalidiliitto
Kati Myllymäki, toiminnanjohtaja, Suomen Lääkäriliitto
Alpo Heikkinen, erityisasiantuntija, Talentia ry
Minna Peake, asiantuntijahoitaja, Suomen sairaanhoitajaliitto
Mervi Lehtinen, asiantuntija, SuPer ry
Pysyvät asiantuntijat:
~~Aulikki Ahlgren-Rimpiläinen, oikeuspsykiatrian ylilääkäri, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos~~
Asiantuntijasihteerit:
Riitta Burrell, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö
~~Katri Makkonen, lääkintöneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö~~
Maija Miettinen, ETENEn pääsihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö
Tekninen sihteeri: Marja Lampola, assistentti, sosiaali- ja terveysministeriö

Sonja Vahtera

Kokouksen avaus

Asiantuntijatyöryhmän varapuheenjohtaja Timo Keistinen avasi kokouksen klo 10.35.

Ajankohtaiset asiat

Tuotiin tiedoksi, että palliatiiviseen hoitoon liittyvien asiantuntijasuosittelujen loppuraportin luovutustilaisuus järjestetään 17.12.2019.

Tuotiin tiedoksi valmisteilla oleva julkaisu: Saattohoito tehostetun asumisen yksiköissä – erityisesti valvonnan näkökulmasta (STM Selvityksiä).

Palliatiivisen hoitoon ja saattohoitoon liittyviä lainsäädännön muutostarpeita pohtiva säädösryhmä

Keskustelu käytiin niin kutsutun säädösryhmän työn käynnistymisestä. Ryhmän tehtävänä on pohtia, tarvitaanko palliatiiviseen hoitoon ja saattohoitoon liittyviä muutoksia lainsäädäntöön ja tarvittaessa valmistella ehdotus tarvittavista muutoksista. Keskustelussa todettiin, että monessa maassa on olemassa palliatiiviseen hoitoon ja saattohoitoon liittyvää sääntelyä. Säädösryhmän jäsenet toivat esiin, että mahdolliset muutosehdotukset on suhteuttava muuhun asian kannalta oleelliseen lainsäädännön kehittämiseen meneillään olevalla hallituskaudella. Keskustelussa tähdennettiin, että palliatiivisen hoidon asiantuntijasuosittelua koskeva loppuraportti antaa kehykset säädösryhmän työlle. Säädösryhmä järjestää kuulemistilaisuuden 27.2.2020. Kuulemistilaisuuden annista keskustellaan asiantuntijatyöryhmän seuraavassa kokouksessa 3.3.2020.

Saattohoitoon liittyvä lakialoite

Tuotiin tiedoksi saattohoitoon liittyvä lakialoite (LA 32/2019 vp).

Eutanasian kansainvälistä sääntelyä selvittävä raportti

Elämän loppuvaiheen asiantuntijatyöryhmän tehtävänäntoon kuuluu kartoittaa kansainvälistä sääntelyä eutanasian ja avustetun itsemurhan osalta. Selvitystyö aloitetaan loppuvuoden 2019 aikana (Netta Heiskanen) ja valmis työ esitellään asiantuntijatyöryhmälle toukokuun kokouksessa 5.5.2020.

Juha Hänninen toi asiantuntijatyöryhmälle tiedoksi laatimansa matkaraportin: Eutanasia Hollannissa ja Belgiassa. Raportti löytyy Tiimeristä.

Asiantuntijatyöryhmän jäljellä olevan työn kartoitus

Keskustelussa todettiin, että mikäli säädösryhmä tulee suosittamaan muutoksia lainsäädäntöön palliatiivisen hoidon ja saattohoidon osalta, niiden toteuttamiseen liittyvät kustannusvaikutukset tulee kartoittaa. Ehdotettiin, että kustannusvaikutuksia koskeva selvitys tehtäisiin niin kutsutun ohjausryhmän toimesta. Ohjausryhmä on ollut vastuussa palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa koskevien asiantuntijasuosittelujen laatimisesta ja voi tukeutua näihin suosituksiin kustannusvaikutusten kartoittamisessa. Keskustelussa todettiin, että pitkällä aikavälillä laadukkaasti ja ajoissa toteutettu palliatiivinen hoito ja saattohoito voi vähentää esimerkiksi turhia käyntejä erikoissairaanhoidossa ja päivystyksessä ja täten hillitä kustannuksia. Vaihtoehtoiskustannusten huomioimista pidettiin tärkeänä kokonaiskustannuksia arvioitaessa.

Maija Miettinen on yhteydessä ohjausryhmään kustannusvaikutusten kartoittamisesta ja asiaan palataan asiantuntijatyöryhmän seuraavassa kokouksessa 3.3.2020.

Keskustelussa pidettiin ensiarvoisen tärkeänä, että palliatiiviseen hoidon ja saattohoidon koulutusta osaamista vahvistetaan kaikkien niiden ammattilaisten keskuudessa, jotka tekevät työtä kuolevien ihmisten parissa. Keskustelussa tuotiin myös esiin omaishoitajien asema ja mahdollinen tarve valmennukselle saattohoitoa koskien.

Palliatiivisen hoidon kansainvälinen sääntely

Sonja Vahtera esitteli laatimaansa kartoitusta palliatiivisen hoidon ja saattohoidon kansainvälisestä sääntelystä. Raportti löytyy Tiimeristä.

Kokouksen päättäminen

Varapuheenjohtaja Timo Keistinen päätti kokouksen klo 13.30.

